

NVE

Postboks 509, Majorstuen, 0301 Oslo

nve@nve.no

Saksbehandler Thomas Haugland

thoha@nve.no

Bergen, 28. juni 2023.

Deres referanse: 202110899-32

Mowi ASA sine kommentarer til innkomne klager på tildelt konsesjon

NVE innvilget konsesjon til Mowi ASA avd. Tveitevågen for vannuttak fra og regulering av Storavatnet på Askøy 17. april 2023. Søknad om vannuttak til utvidet stamfiskhold i anlegget i Tveitevågen ble sendt 16. juni 2021. NVE har mottatt følgende klager på tildelt konsesjon:

- 1 – Klage fra Askøy kommune
- 2 – Klage fra Naturvernforbundet i Askøy
- 3 – Klage fra Rune Larsen med flere grunneigarar og brukarar av Storavatnet
- 4 – Klage fra Kleiven Hyttegrend Sameie

1 Askøy kommune

Askøy kommune har behandlet konsesjonen i kommunestyremøte 15. juni 2023, og Kristian Fossum fremmet et forslag til vedtak som ble enstemmig vedtatt. Askøy kommune mener NVE ikke klart nok har gitt juridisk bindende vilkår i konsesjonen, og understreker at følgende merknader må sikres som vilkår i konsesjonen:

- Gjenbruk av vann og RAS-teknologi hos produksjonsanlegget i Tveitavågen.
- Nøyaktig, teknisk utforming av de avbøtende tiltakene for ål skal planlegges i samråd med en fiskefaglig kvalifisert person, og skal godkjennes ved NVEs godkjenning av detaljplanen.
- Alle punkter under avbøtende tiltak i tabell under kap. 7.1.2 i bakgrunn for vedtak må inngå som vilkår i konsesjonen.

Askøy kommune hevder videre at rødlistearten vannrikse nylig er dokumentert ved Tveitavannet. Siden dette ikke er inkludert i søknadsgrunnlaget, så er sakens kunnskapsgrunnlag ikke godt nok utredet, og tildeling av konsesjon er følgelig ugyldig. Videre mener Askøy kommune at Artsdatabankens vurdering av rødlistestatus er fullstendig feil, og at arten vannrikse egentlig er «sterkt truet» (EN) og ikke «sårbar» (VU)

Askøy kommune ber derfor primært om at konsesjonsvedtak av 17.04.2023 oppheves og sendes tilbake for ny behandling av NVE. Sekundært ber Askøy kommune om at konsesjonsvedtak av 17.04.2023 endres i tråd med kommentarer over, og av hensyn til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 settes største tillate reguleringshøyde til en meter.

2 Naturvernforbundet Askøy

Naturvernforbundet reagerer sterkt på at NVE har gitt Mowi en konsesjon for nedtapping inntil 1,5 meter, og at det ikke er stilt krav om bruk av resirkuleringsteknologi ved anlegget i vilkårene. Naturvernforbundet mener at en 1-meters regulering nedtapping er akseptabelt. De ber om tidsbegrenset konsesjon med maksimalt en meter reguleringshøyde.

3 Grunneiere og brukere av Storavatnet ved Rune Larsen

Dette er en omfattende klage, som innholdsmessig er mye sammenfallende med klagen fra både Kleiven Hyttegrend og Askøy kommune. De mener at for dagens og kommende generasjoner og miljø er denne konsesjonen katastrofal, fordi de fratas livsviktige natur og sosiale forhold for all fremtid. De er ikke fornøyde med søknadens konsekvensutredning, og viser til nylig observasjon av vannrikse. De er også bekymret for at det i framtiden ikke vil være mulig å gå på skøyter i kalde vintre, siste gang var i 2021. De ønsker maksimalt en meter reguleringshøyde.

4 Kleiven Hyttegrend

Hyttelaget beklager seg over at deres høringsnotat ikke er hensyntatt, og viser til at nedtapping vil få uante konsekvenser og at konsesjonen vil føre til endret bruk av vannressursen. De frykter konsekvenser av at nedtapping vil skje hele året. De ønsker mer fokus på friluftslivsinteressene, med bading, fiske, mm, og påpeker at foreliggende konsekvensutredning ikke er god nok. De vedlegger sin tidligere høringsuttalelse, og viser til nylig observasjon av vannrikse.

Søkers merknad til klagen

Mowi har en god vannressurs i Storavatnet som har vært benyttet av selskapet i snart 60 år, og til andre formål i lang tid før det. Anlegget planlegger sin drift ut fra tilgjengelig vannmengde og nå lovlig tildelte vilkår, og anser ikke krav om bruk av spesifikk teknologi å være relevant, slik flere av klagerne ønsker NVE skal spesifisere.

Mowi er også i gang med utarbeiding av «plan for miljø og landskap» sammen med faglig ekspertise, og denne vil oversendes NVE for godkjenning i henhold til gjeldende krav og praksis. Denne vil hensynta de omkringliggende interesser på en bedre måte enn det som har vært situasjonen de siste 60 årene, og Mowi har tydelig signalisert at en ønsker dialog med lag/-foreninger for å komme fram til mulige avbøtende tiltak for tilrettelegging for friluftsliv.

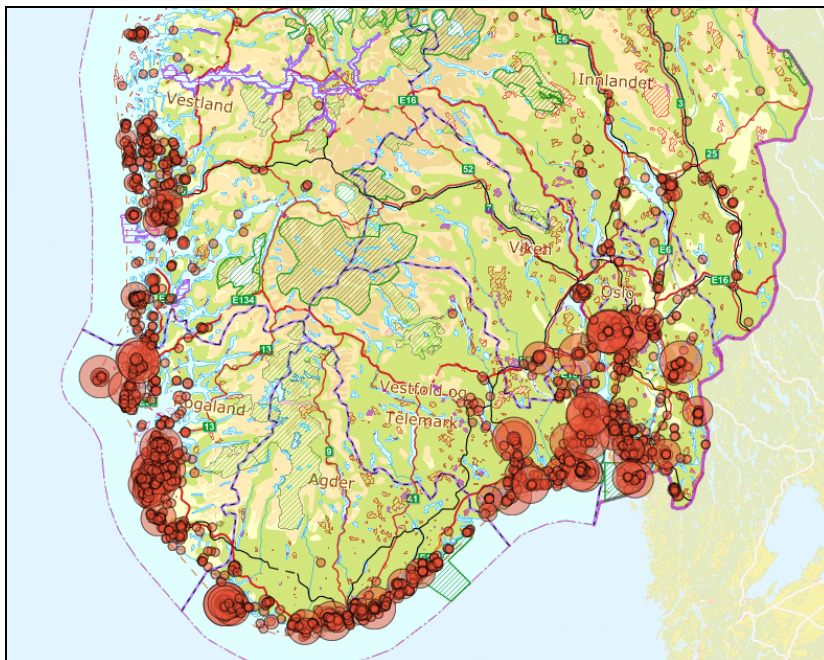
Mowi stiller seg også undrende til at flere av klagerne ser seg faglig kompetent til å overprøve Artsdatabankens rødlisteklassifisering av vannrikse. Vannrikse (*Rallus aquaticus* L.) er av artsdatabanken i utgangspunktet vurdert som «sterkt truet» (EN) på grunnlag av antall individer i landet (50-250 individer = EN), men nedklassifisert til «sårbar» (VU) fordi antallet i Norge er 240 og helt mot øvre grense for EN. Ved forrige vurdering i 2015 ble bestanden vurdert som «stabil» i Norge. Det er dessuten en solid og stabil bestand i Sverige, og bestanden i Danmark er stabil og økende. Norge ligger helt i nordkanten av artens utbredelsesområde i Europa, og vannrikse overvintrer i Vest-Europa og middelhavslandene, og det finnes derfor en felles og god bestand som kan rekruttere til Norge i framtiden. Arten kan også overvintrer langs norskekysten, der funnene indikerer at Storavatnet også er en slik lokalitet.

Cand.scient. Frode Falkenberg (Birdlife Norge) er forespurt om registreringen i Storavatnet, og slår fast at dette ikke er en hekkelokalitet, men at lokaliteten er en raste- eller overvintringsplass. Slike lokaliteter er selvsagt viktig å ivareta for en rødlistet art. Han er ikke kjent med hvor «fast» denne høst- eller vinterbestanden er, men den er registrert i Artsdatabanken fra 2020.

Vannrikse er observert i Storavatnet med det eksisterende reguleringsregime som Mowi har hatt i innsjøen de siste 60 årene. Det har medført inntil 2 meters regulering, mens NVE i vilkårene nå har redusert regulering til 1,5 meter.

Utsnitt av Artsdatabankens artskart for vannrikse viser at den ikke er «uvanlig» her vest, og det er også observasjoner fra tre andre steder på Askøy.

Observasjon av vannrikse i Storavatnet er heller ikke noen ny informasjon i denne saken, forekomsten er listet opp i tabell 4 på side 19 i søknaden. Saken er derfor opplyst i søknaden og NVEs vedtak er derfor gyldig. Askøy kommunes juridiske betraktning om ugyldighet av NVEs vedtak er derfor ikke relevant.

Det er heller ikke relevant å vise til føre var prinsippet, siden en allerede har nær 60 års erfaring med virkning av denne reguleringen. Føre var skal bare benyttes der en risikerer store og irreversible skader på store verdier, og kunnskapen om virkning kan være usikker. Her har man både kunnskap om virkning, og reguleringshøydene i konsesjonsvilkårene er i tillegg redusert.

Mowi synes det er underlig at Askøy kommune ikke benyttet anledningen til å komme med høringsuttale om maksimalt en meter regulering da saken var på høring, og beklager at et enstemmig kommunestyre velger å innta en så avvisende holdning til selskapets virksomhet gjennom 60 år i Tveitevågen. Mowi ønsker dessuten å vise til at Askøy kommune i tidligere skriv har anbefalt en regulering på 1,5 meter i forbindelse med behandlingen av søknaden, seinest fra vedtak i Utvalg for Teknisk og Miljø (UTM) i Askøy kommune fra møtet 2. juni 2022.

Mowi ASA har og vil ha dialog med lag/foreninger som er relevante for å finne fram til en god sameksistens, og ser på nylig tildelt konsesjon fra NVE som et godt verktøy for å få eksisterende vannuttak gjennom de siste 60 år inn i ordnete former.

For MOWI ASA avd Tveitevågen

Dr.philos. Geir Helge Johnsen
Nestleder Rådgivende Biologer AS

Kontaktpersoner søker:

Hans Svensvik hans.oivind.svensvik@mowi.com og Svein Ådland svein.adland@mowi.com